

Prečítajte si

3

kaplička

3

opatrenia

6

veľké srdcia

7

ZŠ

10

MŠ

11

futbal

**Vážení spoluobčania,
prajeme Vám požehnané Veľkonočné
sviatky, plné radosti a pokoja od
zmŕtvychvstalého Krista. Nech nádej
Veľkonočného rána prinesie nové svetlo
a radosť do Vašich dní.**

kolektív OcÚ

Príhovor starostu

Je sobota ráno, keď sa snažím napísať pár riadkov. Znovu testujeme, už ani neviem po koľký krát. Rozdelenie úloh, hlásenie na Krízový štáb Okresného úradu. Už je to rutina. Smutné. Dávam si však otázku – dokedy? Dokedy nás bude tlačiť táto pliaga? Neviem. Absolútne zmenený život. Prijali sme neprijateľné, nezrozumiteľné. Chaos vo vláde, nijaké pravidlá, z toho plynúce obmedzenia pre jednotlivcov, ale aj pre samosprávy.

Pri predpoklade o pridelených financiách musíme byť opatrní, aj keď sa snažíme byť optimistickí, lebo plánujeme, robíme. Pre tento

rok by sme chceli realizovať viacero projektov.

Pokúšame sa opäť získať financie cez Envirofond na Zberný dvor (už po štvrtý krát), chceli by sme realizovať projekt „Opláštenie športovej haly“, vybudovanie parkoviska pred Obecným úradom. Podali

sme žiadosť na nenávratný finančný príspevok pre kompostéry. Každá domácnosť kompostér dostala, aby sme ešte lepšie triedili a tým aj šetrili – peňaženky aj životné prostredie. Je na nás všetkých, ako sa k tomu postavíme, či poriadok, alebo aj naďalej čierne skládky popri cestách. Vyhovárať sa už niet načo.

Plánovať dnes na istotu, by bolo prinajmenšom opovážlivé. Nevieme čo bude zajtra, pozajtra, o mesiac. Je tu vládna kríza a zároveň pandémie. Uvedomiť si ale musíme jeden fakt, všetkých nás sa táto neprajná doba dotýka. Lebo dobu robia ľudia, ktorí v nej žijú. Nie ty, nie vy, nie oni. Ale ja, my. My všetci. Buďme preto zodpovední, prajní, sociálne zmýšľajúci, nápomocní tam, kde treba. Vtedy sa aj anjelom strážnym ľahšie pracuje...

Vážení spoluobčania,
sú tu Veľkonočné sviatky. Sviatky najväčšej pokory a zároveň najväčšieho víťazstva v dejinách sveta. Prajem vám, aby ste ich prežili pokojne, v kruhu rodín, v duchu odkazu, ktorý prinášajú. Všetkých vás srdečne pozdravujem.

Buďte zdraví! Peter Kružel

foto: kompostéry do domácností

Kompostér

do každej domácnosti

Všetky obce a mestá v tomto roku čakala nová povinnosť. Povinnosť vyplývajúca zo zákona o triedení a zneškodňovaní odpadov, konkrétne - od samospráv sa vyžaduje triedený zber biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností. Jednoducho povedané, mesto alebo obec zabezpečí zberné nádoby alebo kompostéry. Obec Vavrečka zabezpečila a v marci boli rozvezené do každej domácnosti vo Vavrečke, aby mal každý občan Vavrečky možnosť triediť aj odpad z kuchyne. Pochopteľne, prioritou by malo byť minimalizovanie kuchynského bioodpadu, veď tak šetríme vlastné vrecká. Ak už takýto odpad vzniká, je najlepšie ho zhodnotiť cez kompostovanie. Pre niektorých hospodárov, majiteľov úžitkových alebo okrasných záhradiek vo Vavrečke to nie je žiadna novinka. Kompostujú už roky a nepotrebujú na to ani príkaz štátu, ani plastový kompostér, stačí im zdravý sedliacky rozum. Stačí drevená ohrada vo veľkosti 1m x 1m (alebo väčšia, podľa veľkosti záhrady), ktorá slúži v rohu záhrady ako kompostovací priestor. Pre všetkých, ktorí s kompostovaním len začínajú, uvádzame praktické rady.

Je dôležité si uvedomiť:

- že najviac odpadu, ktorý končí na skládkach, predstavuje bioodpad. A pritom úplne zbytočne, pretože v kompostéroch ho dokážeme premeniť doslova na zlato. Domáce kompostovanie je jedným z najekonomickejších a najefektívnejších spôsobov spracovania odpadu.
- že často kupujeme do svojich záhradiek hnojivá, aby sa rastlinám darilo, a pritom si môžeme doma v kompostéroch vytvoriť to najúčinnšie prírodné hnojivo, aké existuje.
- že pomáhame nielen ekológii ako takej, ale hmatateľné výsledky máme viditeľné na svojej záhradke i peňaženke

O kompost sa treba starať, aby bol tým čiernym zlatom v našich záhradách:

- zelené, mokré časti odpadu miešame so suchými, poštípanými alebo nasekanými konármi, šupami, slamou ap.!
- kompostovaná zmes potrebuje aj vodu, teda v období sucha polievame!
- minimálne 2x za rok ho prekopeme – premiešame!

1. Kompostovanie je prírodný, riadený, kontrolovaný proces za prístupu vzduchu. Kompostovaním premieňame bioodpad (tráva, lístie, podrvené konáre, zvyšky z kuchyne, ovocie, zelenina) na kvalitné hnojivo. Proces kompostovania prebieha pomocou živých pôdnych organizmov (dažďovky, mravce, roztoče...).

2. Rýchlosť vzniku kompostu je závislá od technológie kompostovania, použitých surovín. V praxi kompost vyrobíme v rozmedzí od 3 mesiacov do 2 rokov od jeho založenia.

3. Vyzretý kompost je hnedej až tmavohnedej farby, jemnej hrudkovitej štruktúry, nezapácha, ale vonia ako lesná pôda. Je to vysoko stabilné hnojivo. To znamená, že živiny v ňom obsiahnuté sa do pôdy uvoľňujú len veľmi pomaly, takže za normálnych podmienok nedochádza k ich vyplavovaniu do podzemných vôd.

4. Kompost má široké uplatnenie v každej záhrade a domácnosti. Môžeme ho použiť pri

rekultivácii plôch okolo domu, zúrodňovaní pôdy na záhrade, zakladaní a pestovaní trávnikov, pestovaní takmer všetkých plodín, výmene zeminy v kvetináčoch a skleníkoch... Ocenia ho ovocné aj okrasné stromy, kríky, kvety a poľnohospodárske plodiny. Bežný kompost má pH od 6,5 do 8,5. Preto nie je najvhodnejší na pestovanie kyslomilných rastlín, ako sú napr. rododendrony, čučoriedky, vresy, azalky. Týmto rastlinám treba dodať rašelinu, ktorá má kyslé Ph. Neodporúča sa zaorávanie alebo zarýľovanie kompostu hlboko do pôdy, ale len jemné zapravenie napr. hrablami alebo kultivátorom. V prípade, že máme malé množstvo kompostu na celoplošnú aplikáciu, použijeme kompost priamo do výsevných rýh alebo jamôk na výsadbu. Na dostatočné zásobenie pôdy živinami stačí, aj pri náročnejších pestovaných plodinách 1 cm vysoká vrstva kompostu ročne. Kompost je najvhodnejšie aplikovať v menších, ale opakovaných dávkach. Do záhradky vrátime to, čo sme jej plodinami, ktoré v nej dozreli, odobrali. Je to najprirodzenejší kolobeh prírody, ktorý nezanecháva neželané, zdraviu škodlivé následky pre človeka (znižujeme obsah dusičnanov v plodinách) a pre prostredie neželané vplyvy na biodiverzitu. (i.h.)

Odporúčané množstvo kompostu podľa náročnosti rastlín na živiny.

Náročnosť rastlín na živiny, množstvo kompostu v litroch na 1 m²:

Nenáročné rastliny 4 – 6

Stredne náročné rastliny 7 – 10

Náročné rastliny 10 – 15

Uznesenie OZ

č. 1/2021 zo zasadnutia konaného dňa
05.03.2021

A. Schvaľuje:

1. Program na rokovanie Obecného zastupiteľstva.
2. a/ Záverečný účet obce Vavrečka za rok 2020 a celoročné hospodárenie bez výhrad.
- b/ Použitie prebytku rozpočtového hospodárenia na tvorbu rezervného fondu vo výške 172 393,57 EUR.
3. Zmenu rozpočtu rozpočtovým opatrením č.1/2021.

4. Predloženie žiadosti o poskytnutie príspevku z Fondu na rozvoj športu, v rámci programu Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry, číslo výzvy 2020/001 pre projekt s názvom: Opláštenie multifunkčného športového areálu Vavrečka. Výšku spolufinancovania projektu vo výške minimálne 50 % z celkových oprávnených výdavkov, t.j. 117 249,04 EUR.

5. Všeobecne záväzné nariadenie obce Vavrečka č. 3/2021 o zákaze umiestnenia herní a kasín na území obce Vavrečka.

6. Vykonávať hlavnému kontrolórovi obce podnikateľskú činnosť od nástupu do funkcie hlavného kontrolóra obce.

7. Z začať v zmysle zákona č.330/1991 prípravné konanie o povolenie jednoduchých pozemkových úprav /JPÚ/ okresným úradom Námestovo, odbor pozemkový a lesný v k.ú. Vavrečka v lokalite Rakytiny.

8. Vybudovanie parkoviska pred obecným úradom.

B. Berie na vedomie:

1. Informácie poskytnuté v bode rôzne.
2. Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu za rok 2020.
3. Smernicu o postupe pri oznamovaní protispoločenskej činnosti.

Peter Kružel, starosta obce

Keby Kaplička na Pasekoch vedela rozprávať...

... bola by z toho nádherná rozprávka s množstvom zaujímavých postáv, osudov, príbehov. Určite by odhalila tajomstvá prosieb prosiacich, tajomstvá

radostných, bolestných a iných ružencov, tajomstvá mnohých lások, či už naplnených, alebo platonických, tajomstvá ťažkých životných príbehov ľudí, ktorí sa tu prišli Márii vyplakať, alebo poďakovať. Keby mohla rozprávať, určite by so smiechom spomínala aj nespočetné detské zimné sánkovačky, vrecovačky, lyžovačky končiace v blízkom potoku. Určite by vyjaviť všetky návštevy, ktoré tešili, ale aj zarmucovali. Keby vedela rozprávať...! Ale nevie. Len tak ma napadlo pri nedeľnej prechádzke, čo všetko by Kaplička poprežrádzala na vavrečanov minulých aj súčasných. Ale ľudia vedia rozprávať... a si pamätajú. A to je dobre. Pamätajú si manželia Jozef a Žofka Krivdovci, teta Ľudka Kršáková, Janko Pjenteľ a všetci tí, ktorým Kaplička na Pasekoch farbila život. Na modro, zeleno, na svetlo, na pokoj, na nádej, na prácu, priateľstvo, obetavosť, štedrosť, na lásku. Tak sa pozrime spolu na tie obrazy. Najprv som dala slovo manželom Krivdovcom...

- Keď zavriete oči a vrátite sa do svojho detstva, vidíte aj Kapličku na Pasekoch?

Teta Žofka - Vidíme, vidíme, ale trochu iná bola vtedy. Taká murovaná, biela, úzka. Malý domček. Kto ju postavil, nevieme, ale pamätáme si, ešte ako deti sme tam chodili. Po fronte sme sa tam chodievali pomodliť, aj sme sa tam hrávali, bola tam studnička, trochu vyššie kaplice. Keď sa kosiť, hrabalo, alebo švábka kopala, studnička uhasila smäd. V kapličke bola socha Panny Márie, vysoká asi pol metra. Nebola ani ohradená, jedna lavička slúžila pre všetkých. Presne si pamätám, že kovanú mrežu robil Štefan Smržík, aj kríž. To už bola paráda pre nás. Kaplička mala zrazu taký dôstojný šat. Keď som bola malé dievča, možno 4-5 rokov som mala, chodievali tam dievčatá, mládenci, ženy i chlapi spievať. Nebolo vtedy nijakých škôl na spev, ale doteraz mi znie v ušiach, ako sa niesol ponad polia. Krásny, taký prosiaci i ďakujúci, ale aj radostný, veselý. Veľa záležalo kto spieval. Ináč spievali tetky, gazdovia, ináč mladí. Mládež spievala p. Márii, ale hlavne tým svojim vyvoleným ... , aby si ich všimli. Pred sochou p. Márie boli vždy vo váze čerstvé kvety

položené, nič sa nekupovalo, ani nebolo, kto mal čo v záhradke, alebo len tak cestou z poľa odtrhnuté poľničky. Prvá starostlivá ruka, čo sa starala o interiér Kapličky, patrila Johane Holubovej. Potom neskôr, už v sedemdesiatych rokoch, Kapličku upratovala a starala sa o kvety Hanka Kasanová, Matejova.

Ujo Jozef - studničku, čo pramenila nad Kapličkou ešte Inko Matkulčík zvedol rúrkami nižšie, pred Kapličku. Ale neskôr musel prameň ešte nižšie stiahnuť, do rohu záhradky, lebo rastúce stromy, korene vytlačili rúry hore a voda sa vylievala popred Kapličku. Bola by poškodila betónovú platňu. Pod rukami Inka Matkulčíka sa Kaplička premenila, zveľadil ju. Bola jeho srdcovou záležitosťou. A popri tom premenil a zveľadil aj ľudí okolo nej. Aj mládež aj dospelých, čo pomáhali pri prácach.

- Viete, alebo počuli ste kto a prečo ju postavil?

Teta Žofka - Kto ju dal postaviť, to je hádanka, ale moja mama mi hovorievala (Kolenovci tam mali zeme, často sme tam chodievali), že sa tam kedysi ku tej studničke išlo napit' dievča, vracajúc sa z poľa. Okolo prechádzali neznámi chlapi, zbadali ju i dobiedzali jej. Dievčina sa zľakla, aby jej neublížili, rozbehla sa preč. Oni za ňou, keď tu zbadali, že zo sukne jej vypadol akýsi obrázok. Zastali, pozreli a videli podobizeň Panny Márie. Vystrašení chlapi to považovali za výhražný prst a dievčinu nechali na pokoji. Ako poďakovanie, že dcére sa nič nestalo, otec dievčiny postavil murovanú bielu Kapličku. Či je to naozaj pravda, alebo len povedačka, to už dnes nikto nepotvrdí, ale pravda je, že Kaplička na Pasekoch vždy ku dedine patrila a ľudia ju mali v úcte, tak ako Pannu Máriu. Vždy, v každej dobe mala opatrovateľov, ktorí sa starali, aby nechátrala. Ale asi najviac ležala Kaplička na srdci pátrovi Inkovi Matkulčíkovi.

- Teta Ľudka Kršáková tiež pospomínala:

On aj začal s jej obnovou. Ešte v 50-tych rokoch. A pomáhali mu viacerí, mládež aj chlapi. Kto venoval sochu Panny Márie, to neviem, ale si pamätám procesiu ku Kapličke a jej vysvätenie vdp. Rončákom. Aj sa vtedy ľudia báli, že prídu

žandári a procesiu rozoženú, že budú nepríjemnosti, ale, chvalabohu, nič také sa neudialo. Procesia spojená s vysvätením Kapličky sa konala na výročie sviatku p. Márie v roku 1958. Pravidelné sv. omše tam nebývali. Konali sa len pri príležitosti sviatku p. Márie v septembri. Kaplička na Pasekoch pre ľudí z dediny znamenala pokoj. A modlitbu. A niekedy stretnutie s priateľmi, rodinou. A pre veľa ľudí z dediny Kaplička znamená aj spomienku na nášho pátra Ignáca.

foto: Kaplička na Pasekoch

- Janko Pjenteck:

V 1994 sa začalo s väčšou obnovou. Hnacím motorom všetkých prác bol páter Inko. Popílili sa vysoké topole, ktoré narúšali betóny a základy, opravila sa fasáda, nový plot bol postavený, zavedená električka. Povolenie na pílenie stromov bol Inko pýtať na životnom prostredí. Ako protislužbu sa zaviazal, že vysadí 150 stromov. Aj to splnil. Pozháňal stromčeky a vysadil v okolí, aj

brezová kolóna ku Kapličke je jeho práca. Neprijala sa len jedna jediná briezka. Pri všetkých prácach mu pomáhali chlapi z dediny: Miro Rentka, Jozef Pjenteck, Roman Mat'uga, Janko Krivda, Ignác Kasan, Jožko Jančiga ukoval vstupnú bránku, mládež tiež pridala ruku k dielu, každý prišiel pomôcť, kto mal chuť a čas. Ťažko všetkých menovať. Dúfam, že nikoho neurazím, ak som všetkých nemenoval. Odkiaľ mal materiál a financie na obnovu, nikdy nehovoril. Veľa

prispeli aj sponzori, dobrodinci i niektorí podnikatelia. A ľudia sa starali a starajú aj teraz. O interiér a výzdobu sa počas rokov starali Ferko, Karol a Hanka Holubovci, Anna Janoľová, Hanka Fabianová, David Sklarčík, Hanka Dendisová, Silvia Kurtulíková, Darinka Metesová, Marcela Tomašíková, Anička Revajová a mnohí ďalší. Vopred sa ospravedlňujeme, ak sme na niekoho zabudli.

Prečo tieto spomienky?

- lebo na niektoré veci, udalosti, ľudí, nesmieme zabudnúť...
- lebo v ťažkých dobách spomienky, ktoré dušu pohladia, veľmi pomáhajú. Povzbudia, rozosmejú, dovoľia duši sa opäť nadýchnuť...
- lebo niektoré ťažké myšlienky treba prekonzultovať (s Najvyššími)...
- lebo aj naša radosť je dôležitá (pre Najvyšších)...
- lebo Kaplička je tu vždy pre nás...
- lebo nás teraz obklopujú zvláštne, neprajné, neprívetivé, neláskavé dni, snáď najlepšie bude sa zamyslieť, zaspievať:

„...stojím v prázdnom kostele,
hviezdy nade mnou,
z kříže zbyl jenom stín, ale přesto slyším:
haleluja, haleluja,
Beránku náš, na nebesích,
stůj při nás, až přijde tma...
Beránku náš, na nebesích,
neopouštěj nás, až začnem sa bát...
haleluja, haleluja...“

(text: V. Neckář)

Ked' majú chlapi veľké srdce...

... nerozmýšľajú dlho, nešpekulujú. Akciu, situáciu, problém, život, riešia srdcom a veľkými, oddanými dlaňami.

Tak to bolo aj pri pomoci pre jednu rodinu z Turca. Keď som sa opýtala, ako to vlastne bolo, ani mi nevedeli povedať. Vôbec to nebrali ako závažnú vec. „Počuli sme.“ A bolo vybavené. Pravda je však taká, že existuje na Facebooku skupina „Orava si pomáha.“ Slúži na dobrovoľné zbierky šatstva, financií,

materiál, zariadenie, oblečenie, hygienické potreby. No v tomto prípade by to nebolo stačilo. Bolo treba prácu, veľa práce, aby bol domov. Vavrečskí chlapi si všimli uverejnený príbeh otca s tromi dcérami, ktorý sa nachádzal v katastrofálnej situácii. Najprv boli dom

foto: partia

foto: začiatok na kolenách

nábytku, potrieb pre sociálne slabé rodiny, pomoc pri rôznych dobročinných akciách. A tu bola uverejnená výzva na zbierku pre rodinu – neúplnú. Otec a tri dcéry. Mama si zvolila inú cestu. Alkohol. Opustila ich. Rodina mala ťažkú sociálnu situáciu. Bez matky a jej opory, neboli financie, ani bývanie. Dievčatá skončili v detskom domove. Otec sa ale nevzdal. Kúpil za malé peniaze dom, ale nič v ňom. Dievčatá, ktoré už boli s ním, sa nemohli zúčastňovať ani vyučovania. Nebola električka, voda, všade zima... Našlo sa veľa firiem, jednotlivcov, ktorí darovali financie,

pozrieť, čo všetko treba, aby vedeli ako na vec. A potom sa už valila lavína. Pozhánali materiál a takmer dvadsaťpäťčlenná skupina sa vybrala pomáhať. Boli tam viackrát. Vymenili okná, dvere, urobili novú elektroinštaláciu, vodu, kúrenie, omietky, stvorili kúpeľňu, kuchyňu, položili podlahy, vymaľovali, zariadili.

A ešte ako bonus kotol guľášu vždy na dvore navarili, vytiahli aj niečo na posilnenie, veď pohoda vždy najlepšie dobrú robotu stvorí. To je tá nezištná láskavá starostlivosť. To je, keď vavrečskí chlapi majú veľké srdce. Chceme sa im poďakovať za ochotu,

foto: po rekonštrukcii

za financie, za profesionálne odvedenú robotu, za šírenie dobrého mena našej dediny i Oravy samotnej. Ale aby sme nezabudli na ženy. Jasné, že tam boli. Upratovali, zariaďovali, organizovali, veď nenadarmo sa hovorí – keď čert nezmôže, pošle ženskú, ale tentokrát v tom dobrom slova zmysle. Túto ubolenú rodinu si všimla práve žena, ktorá s nimi býva v jednej dedine, ale pochádza z Nižnej. Hneď ju napadlo, že uverejní výzvu na túto Fb skupinu, verila, že na Orave sú dobrí ľudia. A príbeh skončil šťastne, rodina má dôstojný domov. Pre mňa odteraz platí nielen to povestné: „Na Orave dobre, na Orave zdravo“, ale aj „Orava počuje, keď srdce bolelo.“ (i.h. a m.k.)

„To sa stáva vtedy, keď majú ľudia veľké srdce...“

Základná škola

Leto skončilo, začala sa škola.

Darčeky od ministrov

V decembri k nám dorazil vzácny balík od ministra školstva Branislava Gröhlinga. Všetkým žiakom, ktorí mu odoslali svoje návrhy na vianočné pohľadnice, poslal hodnotné darčeky. Každý zapojený umelec z našej školy, ako ich pán minister nazval, získal odmenu s milým odkazom. Koncom kalendárneho roka sme prijali výzvu aj z Ministerstva vnútra SR o nakreslenie rôznych PF pozdravov k novému roku 2021. Ako poďakovanie za kreatívnu prácu boli žiakom, ktorí sa do tejto výzvy zapojili, poslané darčeky v podobe hlavolamu a kľúčenky. Deti sa potešili. Ďakujeme. Veľmi si to vážime. (d.s.)

JARNÁ ŠKOLA sa vydarila

Jarné prázdniny prebehli tento školský rok netradične. Hoci slúžia na oddych a regeneráciu síl, naši žiaci sa rozhodli pre dobrovoľné vzdeľovanie. Počas voľných dní využili možnosť upevniť si svoje vedomosti, rozvíjať svoje zručnosti, či stretnúť sa s kamarátmi. Do našej jarnej školy sa prihlásilo tridsať detí. Potešilo nás, že až toľko žiakov privítalo možnosť zúčastniť sa vyučovacieho procesu. Požiadavka vstávať zavčas cez prázdniny a dobrovoľne tráviť čas v škole by po minulé roky vyznela ako t'uknutie na čelo s výrazom nemožné.

foto: kuchyňa po rekonštrukcii

Epidemiologická situácia však školu zatvára aj v dňoch, kedy by mal vyučovací proces bežať v plnom prúde. Každý deň strávený v škole je preto kvôli zložitej situácii vzácny. Nesmierne si vážime záujem rodičov a detí využiť možnosť vzdelávať sa aj počas dní predpísaného oddychu. Každý deň bol nabitý rôznymi aktivitami a tvorivé predpoludnie ubehlo naozaj rýchlo. Vďaka patrí hlavne pani vychovávateľkám i pani učiteľkám za organizáciu a bezchybný priebeh jarnej školy. Pochvalu si zaslúžia aj všetci žiaci za disciplinovanosť a vzorné správanie. Presvedčili sa, že učenie môže byť zábavné aj počas dní voľna. (d.s.)

Online BESEDA o knihách

„Knihy sú otvorené dvere do čarovného sveta.“ Dňa 11.03. sa v triede 3.A a 4.A uskutočnila online beseda s triednikmi a štvrtákmi, ktorú organizovala knižnica Domu kultúry v Námestove. Marec je venovaný knihám a sme radi, že aj týmto spôsobom môžeme motivovať našich žiakov k čítaniu. Pán Mgr. Jozef Medard Slovík predstavil všetkým vynovenú knižnicu, najmä nové detské

oddelenie. Pútavo priblížil svoju tvorbu. Z knihy Goral Karol a zázračná bylina prečítal ukážky a zaspieval goralskú pesničku z dedinky Rabčice. Žiakov zaujali cestovateľské zážitky z jeho ciest z Texasu a Škótska. Ďakujeme pánovi Jozefovi Slovíkovi za milé online stretnutie s knihami z jeho autorskej tvorby, za príjemnú besedu a oživenie vyučovacieho procesu. Teší nás úprimný vzťah našich žiakov ku knihám. V školskej knižnici onedlho pribudnú nové pútavé a zaujímavé tituly z projektu Čítame radi. Milí žiaci, hor sa do čítania! (d.s.)

PASOVANIE

za čitateľov školskej knižnice

Knihy sa stávajú našou súčasťou už od malička. Prenášajú nás do sveta fantázie, kde sa z nás stávajú králi a kráľovné, spanilé princezné, lesné víly, škriatkovia, odvážni dobrodruhovia, či udatní rytieri. Prostredníctvom príbehov v knihách vnútorne rastieme. Stretávame sa tu so životnými múdrosťami, odvahou, priateľstvom, bojom dobra so zlom. Naši druháci prežili v škole slávnostný deň. Boli pasovaní za čitateľov školskej knižnice. Počas slávnosti objavovali rozprávky tradičné, aj moderné. Odkrývali ich pomocou hádaniek, maľovaniek, či iných zaujímavých aktivít. Na záver zložili sľub čitateľov školskej knižnice.

„Knihy sú ako dvere. Otvoríte ich a vstúpíte do iného sveta.“ Aj našim druhákom želáme, aby ich svet kníh fascinoval a aby v nich našli množstvo úžasných príbehov. Veď predsa pre každého z nás existuje kniha či príbeh, ktorý by nás zaujal. Stačí ju len objaviť. (n.r.)

foto: čitateľský sľub

PROJEKT DOMESTOS pre školy

Lov baktérií na našej škole bol úspešne ukončený.

Od začiatku školského roka „bojovali“ žiaci s neposlušnými baktériami, v ktorom im pomáhali kamaráti menom GENERÁL, PANINOVÁKOVÁ A PROFESOR. Žiakov sprevádzali rôznymi zaujímavými úlohami. Viedli ich k správne mu a dôkladnému umývaniu rúk, či poskytli návod na výrobu vlastnej a účinnej dezinfekcie. Posledná úloha bola zameraná na tvorivú schopnosť detí. Jej cieľom bolo vyrobiť originálny merací prístroj. Žiaci sa s touto úlohou svedomite popasovali. Vyrobili presýpacie hodiny na meranie času, aby boli v boji proti baktériám 100% úspešní. Všetky úlohy boli hravé a pútavé, o čom svedčí aj priložená fotodokumentácia. Čistota, nielen v tomto období, je nepochybne veľmi dôležitá pred všetkými vírusovými a bakteriálnymi potvorkami. Za splnené úlohy získala škola vzácny CERTIFIKÁT čistej školy. Tešíme sa, no v našom boji proti baktériám určite nepoľavíme. (d.k.)

II. ročník obľúbenej SNEHULIAKOMÁNIE

Súť až sa kvôli epidemiologickej situácii premiestnila do online priestoru. Teší nás, že súť až zaujala aj takýmto spôsobom. Aktívne ste sa do nej zapojili žiaci, ktorí sa po dištančnom vyučovaní správne zimne naladili. Snehu bolo dostatok, šikovných rúk ešte viac, fantázie a kreativity na rozdávanie. Nebyť pandémie, krásni snehuliaci by zdobili náš školský dvor až do roztopenia. Na školský email nám prišlo 35 fotografií veselých bielych postavičiek i stavieb zo snehu. Potešilo nás, že sa do súťaže zapojila celá rodina. Autori NAJ snehuliakov boli ocenení. Vydarené snehuliacke diela talentovaných majstrov z radu našich žiakov a ich rodinných pomocníkov sú vystavené v galérii stránky školy, kde sa určite neroztopia. Snehuliacku

galériu si môžete pozrieť kedykoľvek. Originálne diela sú dôkazom, že stačí iba chcieť a potom sa dá dokázať čokoľvek. (d.s.)

foto: snehuliak srandista

foto: snehuliak Matkulčík

foto: snehuliak Ferenčík

SPRÁVY zo Zelenej školy

Stalo sa už tradíciou, že prostredníctvom obecného časopisu Vavrečník Vás informujeme o nových aktivitách Zelenej školy:

- * Lovci odpadov majú čoraz menšie úlovky.
- * Pri utieraní rúk bliká veľká jednotka, stačí odtrhnúť 1 papier.
- * Pri obede čistý tanier odkladáme, jedlom neplytváme.
- * Ďakujeme 4.A za výstižné slohové práce na tému Zelená škola. Žiaci hodnotili prácu v ZŠ a niektorí vyslovili skromné želanie mať jeden kôš so separovaným triedením na chodbe. P. riad. Danko Serdelová nám želanie splnila. Hneď kúpila takýto kôš do každej triedy. Vážime si to a sľubujeme, že blikajúci odpadový semafor budeme dodržiavať.

* Vo februári sa stretli členovia kolégia Zelenej školy, aby prerokovali plnenie Metodiky 7 krokov. Posledným krokom bolo dokončiť tvorbu Ekokódexu, ktorým je umelecké zobrazenie hodnôt našej školy. Presnejšie povedané, ide o spoločné vyznanie hodnôt a návod ako sa ohľaduplne správať k životnému prostrediu.

Naša Zem je veľký poklad.

Nesie na sebe veľký náklad.

Ako sa k nej správaš ty? Ochraňuj ju ako my!

Odpadky tried' do košov,

s kamarátmi veď aj hrou.

V lese nekrič, nerob hluk,

zvieratká majú super sluch.

Vodou šetri, nemíňaj! Komu chýba, tomu daj!

Svoju Zem si veľmi ľúb! To mi sľúb!!!

žiaci Zelenej školy ZŠ s MŠ Vavrečka

- * Viete, že keď vyzbierate 50kg papiera zachránite 1strom? My sme ich zatiaľ zachránili veľa.

1.A 15,6 stromov

2.A 10 stromov

3.A 18 stromov

4.A 9 stromov

- * V marci dostali staršie knihy Druhú šancu, deti si ich mohli vymeniť, darovať alebo relaxovať v školskej čajovni čítaním.

- * Po ceste k Zelenej škole kráčame už druhý

rok a čaká nás záverečné hodnotenie. Škoda, že sa našich aktivít nemohli zúčastňovať rodičia a verejnosť, kráčame však ďalej a ďakujeme všetkým, ktorí nás podporujú. Držte nám prsty, aby sme v záverečnom hodnotení obstáli. Už teraz sa tešíme zo zmien v myslení a konaní nielen voči prírode. Naša škola sa stala dielňou ľudskosti /J.A.Komenský/, deti sa učia hrou, bádajú, objavujú, diskutujú a učenie je zábavou.

(m.h.)

V ŠKOLSKOM KLUBE je nám veselo

Keď v škole posledným zvončením všetko stíchne, vtedy ožívajú triedy v našom školskom klube. Práve v týchto časoch si veľmi vážime poobedia, počas ktorých sa môžeme hrať s kamarátmi, tvoriť a vymýšľať originálne veci, športovať, či súťažiť v rôznych disciplínach. Zdá sa, že sme od začiatku školského roka poriadne poslúchali, pretože sme dostali perfektné darčeky od pani riadi-

foto: aktivity zelenej školy

teľky. Najviac si užívame tanečný koberec, pri ktorom sa meníme na parketové levy. Aktívne oddychujeme aj pri skladaní nových skladačiek. Tu musíme pochváliť šikovných prvákov a druhákov, ktorí z týchto stavebníc dokážu vyčarovať naozaj všeličo. V školskom klube máme naozaj veľa zaujímavých hier a hračiek, kde si každý žiak príde na svoje. (n.r.)

Základná škola s materskou školou Vavrečka 204
pozýva rodičov predškôľakov
na
Z Á P I S
do 1. ročníka základnej školy,
ktorý sa na základe aktuálnej situácie šírenia COVID-19
uskutoční bez prítomnosti detí v dňoch
8. a 9. apríla 2021
od 13:00 do 16:00 hodiny v budove základnej školy.
Viac informácií nájdete na webovej stránke školy
www.zsvavrecka.edupage.org
TEŠÍME SA NA VÁS!

Zápis detí do materskej školy
2021/2022
ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU 204
MATERSKÁ ŠKOLA VAVREČKA 106

Termín vydávania a odovzdávania žiadosti od:
01. mája 2021 - 31. mája 2021

Termín vydávania rozhodnutia
o prijatí a neprijatí do:
30. júna 2021

Podrobné informácie nájdete na našej stránke:
msvavrecka.webnode.sk

Tešíme sa!

Škôlka a jej zaujímavosti

ČO MÁ VEDIET ŠKÔLKAR

Vstup do akejkoľvek väčšej detskej komunity predstavuje významný okamih v živote dieťaťa. Pri prvom vstupe do materskej školy je náročnejšie to, že dieťa zostáva prvýkrát bez blízkeho kontaktu s rodičmi a proces adaptácie býva často náročný a dlhodobý. Dôležitú úlohu tu hrajú osobnostné vlastnosti, predchádzajúce skúsenosti, no aj pohľad, názory a výchovné pôsobenie rodičov. Niektoré deti sa vyrovnávajú s nástupom do materskej školy okamžite, iné sa dlhé obdobie trápi spolu s rodičmi.

Škôlkar by mal ovládať:

- základné hygienické návyky (používanie WC, používanie mydla, umývanie a utieranie rúk, česanie, používanie vreckovky)
- nemá mať plienky
- mal by samostatne jesť a piť
- nie je nevyhnutné, aby sa vedel celkom sám

obliecť, vyzliecť

- mal by byť pri obliekaní aktívny
- má si poznať svoje veci

Odporúčame niekoľko rád, aby vaše deti zvládli nástup do materskej školy bez stresu:

-Už pred vstupom do materskej školy by sa malo dieťa vedieť zaobísť krátku dobu bez mamy. Príležitostné odlúčenie umožní dieťaťu získať istotu, že mu mama neutečie a že sa vráti. Tieto prvé skúsenosti sa pozitívne prejavia len vtedy, keď sa rodičia vrátia v dohodnutú dobu.

-Rozprávajte sa s ním o tom, že onedlho pôjde medzi iné deti, že sa tam budú spolu hrať, kresliť, veľa sa naučia a vždy pre neho prídete.

-Pred nástupom sa choďte s dieťaťom poprechádzať do blízkosti materskej školy a preskúmajte s ním okolie.

-Nestrašte ho nástupom do materskej školy a ani nedovoľte nikomu z okolia, aby ho

podobným spôsobom zastráľoval. Diet'at'u sa tým už dopredu podsúva strach a obavy. Ak nechcete, aby vaše diet'a vnímalo škôlku ako niečo, čo je „za trest“, musíte si dávať pozor na to čo hovoríte. Pred diet'a-ťom by ste mali o škôlke hovoriť len pozitívne.

-Rodič by určite nemal prežívať pocity viny z toho, že diet'a je v materskej škole, ale vnímať tento moment z pozitívnej strany.

-Rodič by sa mal vyvarovať prezentovaniu svojich obáv z toho, či diet'a vstup do materskej školy zvládne. Budúci škôlkar totiž napätie a strach vycíti a bude reagovať podobne ako jeho ustráchaná a vystresovaná mamička.

-Pre uľahčenie vstupu do materskej školy okrem emocionálnej pripravenosti je potrebné, aby bolo diet'a čo najviac samostatné aj v sebaobslužných činnostiach. (b.r.)

FAŠIANGOVÝ KARNEVAL

Fašiangy sú obdobím radosti, veselosti, plné zábav a hudby. Aj v tomto období sme pre deti pripravili Kúzelný deň. Naša MŠ sa premenila na krajinu plnú rozprávkových postavičiek. Všetci sa radovali, boli šťastní a veselí, veď to bol predsa fašiangový karneval. Detský karneval prebiehal vo veselej nálade, o ktorú sa postarali pani učiteľky, ktoré s deťmi pripravili veselé tanečné improvizácie. Deti sa zabávali, tancovali, spievali a mali radosť z masiek, ktoré deťom priniesli a zhotovili rodičia. Za tanečné vystúpenie a krásne masky boli deti odmenené čokoládkou, ktorú nám zakúpila obec Vavrečka. Poďakovanie patrí rodičom za prípravu krásnych masiek a všetkým, ktorí sa podieľali na príprave karnevalu. (b.r.)

DETI A KORONAVÍRUS

Ako zvládnuť emócie.

Každá zmena prináša niečo nové. Napríklad tá, ktorú nám priniesla pandémia koronavírusu.

Zo dňa na deň sme museli zmeniť svoje zvyky aj povinnosti. Vo veľkej miere to zasiahlo hlavne deti. Nemohli chodiť škôlky, na záujmové krúžky, von s kamarátmi.

Epidémia koronavírusu nepriniesla len zmenu vzťahov, ale i množstvo otázok. Koľko to bude ešte trvať? Kedy to konečne všetko skončí? Tie „rúška“ budeme nosiť už stále? Prečo nemôžeme chodiť na výlety? Množstvo otázok, ktoré sa týkajú pandémie, nám kladú deti deň čo deň a nevieme na ne odpovedať.

Uplynul už celý rok, náš život sa odvtedy úplne zmenil. Zrušili sme dovolenky, nechodíme toľko nakupovať, naučili sme sa nosiť rúška a tráviť svoj čas s rodinou.

Nikom z nás ani nenapadlo, na čo všetko budeme mať dostatok času. Niekomu to vyhovuje a nemá s aktuálnou situáciou problémy. Niekomu však „žerú mrle“ Odpoveď na danú otázku je zrejma – využite dostupný čas zmysluplne a čo najlepšie. (b.r.)

JAR A JEJ TAJOMSTVÁ

Jar prináša vždy nával novej energie. Modrá obloha, slnko, teplejšie rána. To sú len niektoré radosti tohto ročného obdobia. Prečo „milujeme“ jar?

Cez zimu telu chýba vitamín D, ktorý sa produkuje vďaka slnečnému svetlu. Jeho

stav. Napríklad taký pobyt v prírode, ktorý ani nemusí byť spojený s fyzickou aktivitou, z vás vyženie stres a odpočívate si. Aj mamičky s deťmi budú mať ešte väčšiu motiváciu chodiť do prírody. Zároveň si spolu s deťmi môžu zapievať. (b.r.)

Jar a kvety
(Pieseň na melódiu Maličká som)

Jar k nám prišla, slnko svieti,
tešíme sa na ňu, milé deti.
Kvietok kvitne, vtáčik spieva,
príroda sa opäť zobudila.
Motýlik si poletuje,
na červených kvietkoch poskakuje.

VELKÁ NOC

Pokúste sa aspoň čiastočne zachrániť čaro VELKONOČNÝCH SVIATKOV a užite si spoločné rodinné chvíle. Veľká noc je najväčším kresťanským sviatkom v roku a zároveň oslavou jari. Predstavuje nielen množstvo tradícií a zvykov, ale i veľa zábavy a osláv. Pre deti sú tieto sviatky vzácne, tešia sa na

nedostatok ohrozuje kosti i imunitu. Jar a viac slnečného svetla idú ruka v ruku. Slnko je tiež liekom na sezónnu depresiu, ktorá súvisí s tmavými, sychravými zimnými dňami. A tak sa už teraz môžeme tešiť na viac slnka, ktoré na nás pôsobí priaznivo vo viacerých smeroch.

Prvé slnečné lúče a vyššie teploty mnoho ľudí motivujú k tomu, aby viac času trávili von. Čas prežitý vonku znamená menej stresu, a teda i lepšiu zdravotnú

ne, pretože sú výnimočné, pestré a veselé, plné zaujímavých činností. Veď ktorému dieťaťu by sa nepáčili maľované vajíčka, kuriatka, zajačiky, vyfarbovanie a zdobenie, či šibanie a oblievanie? Spravte im preto radosť a zasväťte ich do tajov veľkonočných tradícií, nechajte ich podieľať sa na veľkonočných

prípravách a zároveň im odovzdáte zvyky našich predkov. Pokúste sa takýmto spôsobom aspoň čiastočne zachrániť čaro veľkonočných sviatkov a užite si spoločné rodinné chvíle. (b.r.)

ROZVOJOVÝ PROJEKT „Múdre hranie“

Na základe výzvy z Ministerstva školstva sa naša materská škola zapojila do projektu „Múdre hranie“. Cieľom projektu je podpora zlepšenia vybavenia materských škôl v oblasti detských kníh a didaktických pomôcok slúžiacich na rozvoj matematickej a informatickej gramotnosti, prírodovednej gramotnosti, technických zručností, psychomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, rozvoj reči a hudobnej a umeleckej expresie. Boli sme úspešní a vyhrali sme sumu 1000 €. Financie z projektu budú využité na nákup pomôcok, ktoré slúžia pri zveľaďovaní edukačného procesu. (b.r.)

Spoločenská kronika

Spoločenská kronika

Narodili sa

Tereza Grancová

Elisabeth Puváková

René Pjenteck

Michal Troják

Mária Dominika Rentková

Alica Miklušáková

Zosobášili sa

Filip Košťál a Alena Pilátiková

Opustili nás

Margita Hvoľková

Pavol Stolárik

Rudolf Holub

Ignác Turček

Štefan Holmík

Blahoželáme

80 rokov sa dožívajú

Marta Brčáková

Anna Dendisová

Agata Janoľová

Mária Trabalková

Agneša Žuffová

85 rokov sa dožívajú

Kamil Bugan

Viktória Šimuradíková

„Psíčkari“

verzus ostatné živé tvory

V tejto neľahkej „covidovej“ dobe mnohí z nás poslúchli odborníkov a dobrovoľne trávia svoj voľný čas v kruhu najbližšej rodiny a v prírode. A to viac sa v poslednej dobe rozmohol trend chovu psov. Úmysel je síce veľmi chvályhodný – čas v prírode so svojim psíkom, ale...

My sme sa, takto pred rokom, rozhodli svoj ušetrený čas a energiu venovať dočasnej opatere mačiek pre OZ Oravský Ňufáčik. Napokon sme si dve mačičky nechali a tešili sa z nich až dovtedy, kým sa jedného dňa náš kocúrik nedoplazil domov s trznými ranami od zovretia psa. A isto viete ako dopadla naša večerná návšteva veterinárnej ambulancie... Všetci tí, ktorí zažili takúto nepredvídanú smrť svojho miláčika mi dajú za pravdu, že aj keď spoločenská hodnota nášho „najdúšika“ je mizivá, citová hodnota pre nás je nepredstaviteľná.

Preto chcem apelovať na takýchto „akože“ chovateľov psov, aby si uvedomili, že psík potrebuje okrem jedla a strechy nad hlavou aj váš čas na výchovu. Nehovoriac o tom, že hlavne psy vyšších plemien, sa môžu pohybovať mimo svoj domov len na vôdzke, s náhubkom a pod dozorom osoby, ktorá zvládne ich vedenie (viď §4 zákona č. 282/2002 Z. z.).

Máte pravdu, že neviem toho veľa o psíkoch. Práve preto som písanie tohto článku konzultovala s kynologičkou, teda odborníkom na chov a výchovu psov. Upútala ma jej, naozaj pravdivá, myšlienka: „Charakter a správanie psa je priamym odrazom charakteru a správania sa jeho pána.“

Možno sa pýtate, prečo píšem tento článok, veď ide

len o mačku (pravdaže z pohľadu udržania rovnováhy v prírode to chápem...). Stimulom na napísanie týchto slov bola skutočnosť, že v tomto čase pandémie mnoho ľudí chce tráviť čas v prírode bez hrozby napadnutia psom, ktorého majiteľ zanedbal jeho výcvik.

A čo na záver? Nuž treba si uvedomiť, že dnes tento „vychovaný“ pes ulovil nášho kocúra, včera ohrozil staršiu pani a zajtra môže napadnúť malé dieťa...

Covidová futbalová história vavrečského mužstva

Po jarnom odstavení všetkých športov, teda aj futbalu v dôsledku pandémie, nastala výmena na trénerskom poste. Po p. Bencúrovi, ktorému ďakujeme, si na trénerskú stoličku sadol skúsený hráč Marián Kasan. Realizačný tím dal dokopy skvelé mužstvo, ktoré sa posilnilo o dvoch super hráčov z III- ligového Námestova, Sama Kurtulíka a Lukáša Čechu. Vytvorila sa fantastická partia chlapcov: brankár Jarko Holub, obrancovia M. Holmík, D. Bobák, V. Čiernik, J. Iliev, M. Pikoš, P. Tomašík, strednopolari kapitán Michal Kasan, chlapci Brčákovci, S. Kurtulík, L. Čecho, L. Pleva, D. Dendis, J. Sklárčik a vpredu najlepší strelec minulej sezóny Juraj Kurtulík, M. Stolárik,

O. Bránický, pomáhal aj David Adamec, hoci vekovo je ešte dorastenec, ale kvalitná posila do budúcnosti. Jednoducho silná základňa. Skutočná hra sa začala 1. kolom Slovenského pohára, ktorý sa konal na Odpustové slávnosti sv. Anny. Vavrečka privítala mužstvo zo IV. ligy z Tvrdošína, zápas sledovalo obrovské množstvo divákov a veru bolo na čo pozerieť. Zápas skončil remízou 1:1 a nasledovali pokutové kopy, kde šťastena priala viac hráčom z Tvrdošína a vyhrali na pokutové kopy 10:9. No žiaľ, tento zápas pre Vavrečku znamenal aj dlhodobu viac zranených hráčov. Pre posilu S. Kurtulíka to bol vlastne prvý a posledný zápas tejto sezóny a to isté platilo aj pre kapitána Michala Kasana. Niektorí hráči museli odísť za pracovnými povinnosťami, a tak sa kostra mužstva poriadne preriedila. Futbalová sezóna začala až 2. augusta dvoma domácimi zápasmi s Vrútkami a Teplicami. Oba zápasy chlapci výborne zvládli, získali sme 6 bodov. No na nešťastie, hneď v prvom zápase musel nastúpiť pre oklieštenosť zostavy aj tréner Majo Kasan. Pre nešťastný faul tak musel ukončiť celú sezónu, nasledovala veľká operácia kolena a teda aj post trénera bol mimo hry. Pár zápasov viedli tím Juraj

foto: futbalové mužstvo

foto: Pavol

Kurtulík aj zranený Michal Kasan. Podarilo sa však zohnať trénera Jozefa Vavrečana, ktorý predtým trénoval Chlebnice. Od 4. kola viedol tím už on. Vavrečku čakala skúška s Bešeňovou, ktorá skončila nelichotivou prehrou 0:5. Mužstvo odohralo celých 10. kôl, kde dokázala ešte poraziť Oravskú Jasenicu 1:0 a získať doma bod za zápas s Dlhou 1:1. Vavrečke po jeseni patrí 9. miesto v tabuľke s 10-timi bodmi a skóre 8:18. Chceme všetkým poďakovať, že v neľahkých chvíľach vydržali. Pevne veríme, že trávniky čoskoro ožijú a fanúšikovia budú môcť povzbudiť chlapcov na ihrisku.

Tak si spoločne držíme palce, aby sa život vrátil do normálnych koľají, aby sme sa opäť stretli na ihrisku. (m.k.)

Na záver ešte jedna, mimoriadne smutná udalosť pre futbalistov.

Po krátkej, no zákernej chorobe nás opustil dlhoročný hráč, funkcionár, výborný fanúšik a skvelý človek Pavol Stolárik. Vždy ochotne

a rád pomohol pri akejkoľvek športovej alebo inej dobrovoľnej akcii. Vždy usmiaty, nekonfliktný, športový gentleman telom i dušou.

„Za všetko Ťi Pavol ďakujeme, ostávaš v našich srdciach. Budeš poriadne chýbať.“

